

AAIKE KAMSTEEG

Gemeente in de overgang

Een gemeente is in tegenstelling tot de vrouw vaker in de overgang. Momenteel zijn gemeenten druk bezig met de overgang – ik vermijd liever uitheemse woorden – van taken die de rijks- of provinciale overheid uitvoert en vanaf 1 januari 2015 voor de verantwoordelijkheid van de gemeente komen: zorg voor jeugd, arbeid en maatschappelijke ondersteuning. Het gebeurt wel vaker dat de gemeente nieuwe taken krijgt. Je raakt trouwens ook weleens iets kwijt. Een verandering houdt je scherp, denk ik dan maar. Sommige verschijnselen horen bij de overgang, zoals onzekerheid, bezorgdheid en nervositeit. Met verstandige ambtenaren en kennis van elders is er voor een bestuurder geen reden tot paniek. En voor een gemeenteraad al helemaal niet.

De verkiezingsprogramma's van maart stonden er vol van. Veel bestuurders en raadsleden vertelden hoe belangrijk zij voortaan zijn en voor welke zware verantwoordelijkheden zij komen te staan. De wethouder sociaal is voortaan het machtigste collegelid, want de helft van de gemeentelijke portemonnee gaat hij beheren. Een extra wethouder is nodig omdat er geweldig veel op de gemeente afkomt. Tja, overdrijven is ook een vak.

In de periode dat de wetgeving nog niet is afgerond, is het gebruikelijk dat er zowel door de gemeenten als door belangengroepen geroept wordt dat het allemaal niet kan zoals het kabinet het voorstelt. Maar dat is het politieke spel: je probeert er zo veel mogelijk uit te slepen. Maar ga dan vervolgens gewoon aan de slag! Oké, het is een hele klus. We hebben er niet veel tijd voor. En of we met het geld uitkomen? Maar laten we niet doen alsof de wereld vergaat.

Er is overigens nog iets merkwaardigs aan de hand. De desbetreffende wetten leggen de verantwoordelijkheid voor de uitvoering ervan bij de gemeente. Die staat immers het dichtst bij de burger. Maar heel veel gemeenten gaan de nieuwe taken samen met andere gemeenten oppakken, veelal in

gemeenschappelijke regelingen. Soms wordt samenwerking door het rijk afgedwongen: elke gemeente is in de Wmo 2015 verantwoordelijk voor beschermd wonen en opvang, maar het geld daarvoor krijg je niet. Dat gaat naar een 'centrumgemeente', die met de regiogemeenten afspraken moet maken, bij voorkeur – volgens het kabinet – in een gemeenschappelijke regeling (GR). En als er iets is dat juist ver afstaat van de burger is het wel een GR, waar zelfs de gemeenteraden maar beperkt invloed op hebben. Let wel: ik heb daar op zich geen moeite mee. En gelukkig hebben we in de Drechtsteden een GR waar gemeenteraden hun invloed maximaal kunnen uitoefenen. Het is wel de opgave om de nabijheid van de burger op te zoeken wanneer deze ondersteuning van de overheid nodig heeft.

Bij de nieuwe taken van de gemeente moeten de bewoners het centrum van de aandacht zijn en niet de bestuurders of de gemeenteraden. En dan niet de bewoners die zich zelf wel kunnen redden of slechts een klein duwtje nodig hebben. Het zal moeten gaan om hen die zonder goede regelingen niet in staat zijn zo goed mogelijk aan de samenleving mee te doen.

De overgang gaat gepaard met bezuinigingen. Voortaan wordt meer gekeken naar wat je zelf nog kunt of kunt regelen en wat binnen de samenleving voor jou kan worden gedaan. Ik vind dat een goede zaak. Maar het is wel een grote verandering voor de samenleving die gewend was snel een beroep te doen op de overheid. De samenleving is ook in de overgang. Voor de mensen die nu zorg ontvangen, is de onzekerheid groot. Wat gaat er precies gebeuren volgend jaar? En als niet alle zorg meer van de overheid komt, wie gaat mij dan helpen? De overgang is voor de samenleving minstens zo spannend als voor de gemeente. Maar in beide heb ik vertrouwen. Uiteindelijk komt het allemaal goed.